

ਵਿਸਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕੁੱਝ ਨਾ ਕੁੱਝ ਅਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬੋਲਣ ਵੇਲੇ ਜੋ ਉਤਰਾਓ-ਚੜ੍ਹਾਉ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅੰਕਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁੱਝ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਆਖਦੇ ਹਨ।

ਵਿਆਕਰਨ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਇਕਾਈ ਵਾਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਵਾਰੀ ਇੱਕ ਵਾਕ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਵਾਕ ਤੋਂ ਨਿਖੇੜਨ ਲਈ, ਭਾਵ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ, ਠਹਿਰਾਓ ਵਾਲੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਰਲ, ਠੀਕ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਖਣ ਲਈ ਵਿਸਰਾਮ-ਚਿੰਨ੍ਹ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਬਾਂ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਵਾਕ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ -

1. ਚੋਰ ਚੋਰ ਜਾਵੇ ਨਾ ਫੜੋ।
2. ਚੋਰ, ਚੋਰ, ਜਾਵੇ ਨਾ, ਫੜੋ।
3. ਚੋਰ ਚੋਰ ਜਾਵੇ, ਨਾ ਫੜੋ।

ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਬੋਝੇ ਜਿਹੇ ਵਿਸਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਆਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬੱਲੇ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸਾਫ਼ ਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ -

1. ਡੈਂਡੀ (!)	2. ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਚਿੰਨ੍ਹ (?)
3. ਵਿਸਮਕ ਚਿੰਨ੍ਹ (!)	4. ਕਾਮਾ (,)
5. ਬਿੰਦੀ ਕਾਮਾ (;)	6. ਦੁਬਿੰਦੀ (:)
7. ਖੁੱਠੇ ਕਾਮੇ (" ")	8. ਬ੍ਰੈਕਟ ()
9. ਬਿੰਦੀ (.)	10. ਛੁੱਟ-ਮਰੋੜੀ (')
11. ਡੈਸ਼ (—)	12. ਦੁਬਿੰਦੀ-ਡੈਸ਼ (:—)
13. ਜੋੜਨੀ (-)	14. ਮਸਾਵੀ (=)